

[Minister Lise Østergaard]

Fra dansk side håber vi, at dette nordiske initiativ vil blive et konstruktivt bidrag til en vurdering af nedrustningsspørgsmålenes samfundsmæssige sider og af de meget komplicerede økonomiske problemer, som de indebærer.

Forberedelserne til denne særlige samling er nu i fuld gang, og Danmark deltager både i de forberedende drøftelser i New York og i konsultationer mellem de nordiske lande, mellem de ni og inden for NATO. Som følge af formandskabet for EF er det også vores opgave at formidle et samarbejde mellem de ni forud for og under selve samlingen, hvor Danmark endvidere vil beklæde en vicepræsidentpost i samlingsens bureau.

Vi ser den kommende nedrustningssamling som en mulighed for at indlede en ny og mere frugtbar fase i den internationale behandling af nedrustningsproblemerne. Og man kan allerede i dag konstatere, til trods for det i øvrigt ganske pessimistiske billede på dette område, at blot bevidstheden om, at denne konference skal afholdes, har givet nyt liv til nedrustningsbestrebelse. Forhandlingerne mellem supermagterne er blevet intensiveret, og vi ser tegn på god vilje på nogle felter, således f.eks. Sovjetunionens indrømmelse af, at det er en politisk nødvendighed også at standse kernesprængninger til fredelige formål i forbindelse med en aftale om et fuldstændigt prøvestop. Ligeledes den amerikanske regerings overvejelser om begrænsning i den internationale våbenhandel og dens initiativ til at undersøge alle faser af det kernefysiske brændselskredsløb. Begge supermagters holdning afspejler en voksende erkendelse af en fælles interesse i at bremse våbenkapløbet. Endelig kan det noteres, at Frankrig, som ikke har deltaget i nedrustningsforhandlingerne siden begyndelsen af 1960'erne, for nylig har fremsat visse nedrustningsideer hvilket i hvert fald viser vilje til at engagere sig mere aktivt i den internationale nedrustningsdebat.

Fra dansk side er vi indstillet på at gøre vores til, at den ekstraordinære samling kan føre til håndgribelige resultater. De procedurerregler, som gælder for FNs ordinære generalforsamlinger, skal også anvendes på nedrustningssamlingen, dog således, at beslutninger, som vedrører de substantielle spørgsmål, så vidt som det overhovedet er muligt skal træffes ved consensus. Den ordening viser, at

man styrer mod en samling, som forhåbentlig vil blive præget af vilje til samarbejde og undgåelse af sammenstød.

Det er regeringens opfattelse, at programmet for det fortsatte nedrustningsarbejde bør have en meget præcis og handlingsorienteret karakter, og at det bør angive en klar prioritering af de foreliggende opgaver. Vi ønsker, at hovedvægten bliver lagt på nedrustningsinitiativer, som har en realistisk chance for at blive ført ud i livet i en relativt nær fremtid. Denne holdning deler vi i øvrigt med de andre vestlige lande, mens de uforpligtede lande ønsker, at samlingen også skal opstille handlingsmål på mellemlang og på lang sigt.

Så til slut lidt om vores prioritering af nedrustningsforslagene.

Med hensyn til de konkrete nedrustningsinitiativer vil vi give den højeste prioritet til en afslutning af en SALT II-aftale om en reduktion af supermagternes atomrustninger. Alternativet til dette er jo et uhæmmet atomrustningskapløb, som kan få de aller alvorligste følger for afspændingspolitikken. Yderligere mener vi, at en høj prioritering af SALT II-aftalen vil være i stand til at lægge pres på supermagterne med hensyn til at nå til enighed.

Vi vil også give meget høj prioritet til, at der opnås en fuldstændig prøvestopaf-tale, som vil bidrage til at hindre atomspre-dning. Netop dette er et spørgsmål, som vi har engageret os meget i fra dansk side, faktisk så meget, at vi under afstemninger i FN til tider har taget standpunkter, der har skabt os visse problemer i forhold til andre EF-lande og andre NATO-lande.

Endvidere vil vi lægge vægt på, at der træffes foranstaltninger imod spredning af atomvåben, og denne prioritering er en af grundene til, at den danske regering har tilsluttet sig det amerikanske forslag om en nøje gennemgang af hele det kernefysiske brændselskredsløb.

Forbud imod kemiske og radiologiske våben sætter vi også højt. Det hører også til de forslag, som kan og bør virkeliggøres meget hurtigt. Endvidere lægger vi vægt på, at man når frem til et forbud imod de særligt inhumane konventionelle våben – vi tænker dels på brandbomber, dels på de såkaldte fragmentationsbomber, som ikke blev omfattet af de to tillægsprotokoller, der for nylig er undertegnet, til Genève-konventionen af 1949.